

Hollandia politikai pártjai

Hollandia (hivatalos nevén Holland Királyság) 1815-ben nyerte el függetlenségét, az ország államformája ekkortól kezdve alkotmányos monarchia. Az 1814-ben elfogadott alkotmány megteremtette az új, független holland állam alapjait. Az 1848-as forradalmak hatására új, liberális alapokmányt fogadtak el, ez az átdolgozás tekinthető a ma érvényben lévő alkotmány eredeti verziójának. Azóta számos módosítást hajtottak végre az alkotmányon, 1983-ban a klasszikus polgári és politikai jogok mellett az alapvető szociális jogok is szabályozást nyertek. Hollandiában nem érvényesül a hatalmi ágak hagyományos szétválasztása. A legfőbb törvényhozó szerv a kétkamarás parlament (Staten-General), de az uralkodó is részese a törvényhozásnak. A törvények elfogadásához a két kamara és az uralkodó jóváhagyása is szükséges. Az Első Kamara (felsőház) 75 tagját a 12 tartományi kormányzat, míg a Második Kamara (alsóház) 150 tagját a választók közvetlenül választják. Politikailag az alsóháznak nagyobb súlya van.

1945 után az ország jelentős szerepet játszott az európai integráció folyamatában. Hollandia alapító tagja a Benelux Uniónak, 1949-ben belépett a NATO-ba, tagja lett az Európai Gazdasági Közösségnek, valamint számos nemzetközi szervezetnek. 2005-ben Franciaországgal együtt népszavazással elutasította az Európai Unió alkotmányszerződését.

Hollandiában a parlamenti választásokat négyévente rendezik meg arányos képviselő alapon. A holland pártrendszer tükrözi a holland történelem fejlődését, és egyúttal kifejezi a modern ipari társadalomban meglévő politikai ellentéteket. A hagyományos parlamenti pártok a XIX. század második felében jöttek létre. A második világháború után a politikai fejlődés az ún. társulások demokrácia kialakulásához vezetett. A holland pártrendszer 1945 utáni fejlődésének egyik fontos ismertetőjegye a pártok számának gyors növekedése volt. A holland pártok a katolikus, protestáns és világi szubkultúrára épülnek. A vallás politikaformáló szerepét mutatja az a tény, hogy európai viszonylatban Hollandiában található a legtöbb, a keresztény vallás értékeinek politikai úton történő érvényesítésére törekvő párt.

Kereszténydemokrata tömörülés- CDA (Christen Democratisch Appèl)

Alapítva: 1973

Eszmeiség: kereszténydemokrácia

Politikai elhelyezkedés: jobbközép

Parlamenti jelenlét: 1977 óta

Tagság nemzetközi szövetség(ek)ben: Kereszténydemokrata Internacionálé (CDI), Európai Néppárt (EPP)

EP- frakció: Európai Néppárt/ Európai Demokraták (EPP/ ED)

Hivatalos színe(i): zöld

Weboldal: <http://www.cda.nl>

A CDA 1973-ban létrejött hárompárti választási szövetség, mely 1980-tól működik egységes pártként. 1982 és 1994 között a CDA alakított kormányt, amelybe bevonták a liberálisokat. 1994-ben a párt ellenzékbe került, népszerűsége visszaesett, majd 2002-ben ismét kormányra került. 2007 végén a kormány legnagyobb koalíciós partnere a CDA, összesen 62 képviselői hellyel rendelkezik a parlamentben (41-el az alsóházban, 21-el a felsőházban). A CDA

hűséges támogatója az Európai Uniónak, bővítését egyértelműen pozitívan ítéli meg a párt, kiemelve a nagyobb piac előnyeit illetve az új beruházási lehetőségeket. Ami az unió további szélesedését illeti, a CDA nyíltan támogatja Törökország EU csatlakozását. 1979 óta tagja az Európai Parlamentnek, ahol jelenleg hét képviselője van.

Munkapárt - PvdA (Partij van de Arbeid)

Alapítva: 1946
Észmeiség: szociáldemokrácia
Politikai elhelyezkedés: balközép
Parlamenti jelenlét: 1946 óta
Tagság nemzetközi szövetség(ek)ben: Szocialista Internacionálé, Európai Szocialisták Pártja (PES)
EP- frakció: Európai Szocialisták Pártja (PES)
Hivatalos színe(i): piros
Weboldal: <http://www.pvda.nl>

A PvdA 1946-ban három kisebb párt összeolvadásával jött létre. 2003 óta Hollandia második legnagyobb pártja. 33 képviselői hellyel rendelkezik az alsóházban, 14-el a felsőházban. A Munkapárt egyértelműen EU párti és támogatja az integráció mélyítését, és hangsúlyozzák az olyan határokon átívelő problémák közös megoldását, mint a terrorizmus, környezetszennyezés, bevándorlás. Külpolitikai programjában többek között a következő prioritásokat határozta meg a Munkapárt: a NATO bővítésének figyelemmel kísérése, a fejlődő országokba irányuló befektetések növelése, az európai méretű bevándorlással kapcsolatos politika részletesebb megfogalmazása. Az Európa-politikáról szóló részben kiemelték az európai integráció folytatását, többek között a biztonság- és a védelmi politikát magába foglaló politikai együttműködés fokozása, és az EU keleti és déli irányba történő kiterjesztése révén. Hét képviselőjük van jelen az Európai Parlamentben.

Szocialista Párt - SP (Socialistische Partij)

Alapítva: 1972
Észmeiség: szocializmus
Politikai elhelyezkedés: baloldal
Parlamenti jelenlét: 1994 óta
Tagság nemzetközi szövetség(ek)ben: -
EP- frakció: Európai Egyesült Baloldal/ Északi Zöld Baloldal (UEL/NGL)
Hivatalos színe(i): piros
Weboldal: <http://www.sp.nl>

Az 1971-ben létrejött kommunista KPN/ML párt 1972-ben változtatta meg a nevét SP-re. 1991-et követően egyre nagyobb népszerűségnek kezdett örvendeni, 2006-ban Hollandia harmadik legnagyobb pártjává lépett elő. 2007-ben az SP-nek 36 képviselője van a nemzeti parlamentben, ebből 25 a Második Kamarában, 11 az Első Kamarában. 2004 óta két fővel képviselteti magát a párt az Európai Parlamentben. Nem támogatja az európai integráció bővítését, a 2005-ös népszavazáskor az SP volt az Alkotmányos Szerződés egyetlen ellenzője a baloldali parlamenti pártok között. A Szocialista Párt szerint többek között fontos lenne az unión belüli munkaerő-áramlás precíz szabályozása.

Szabadság és Demokrácia Néppártja - VVD (Volkspartij voor Vrijheid en Democratie)

Alapítva: 1948

Eszmeiség: liberalizmus, konzervatív liberalizmus

Politikai elhelyezkedés: jobbközép

Parlamenti jelenlét: 1948 óta

Tagság nemzetközi szövetség(ek)ben: Liberalista Internacionálé, Európai Liberálisok Demokrata és Reformpártja (ELDR)

EP- frakció: Liberálisok és Demokraták Szövetsége Európáért (ALDE)

Hivatalos színe(i): kék, narancssárga

Weboldal: <http://www.vvd.nl>

A Szabadság és Demokrácia Néppártja 1948-ban a Szabadság Pártjának folytatásaként jött létre. Az 1998. évi választásokon a VVD a második legnagyobb holland politikai párttá vált. 2002-től kezdve veszített népszerűségéből. 21 képviselői helye van az alsóházban és 14 a felsőházban, így a negyedik legnagyobb párt Hollandiában. A párt általánosságban támogatja az európai gazdasági integrációt, a politikai integrációt azonban kevésbé. A közös kül- és biztonságpolitika és a bevándorlók beilleszkedésének fontosságát hangsúlyozzák. A VVD jelenleg négy EP hellyel rendelkezik.

Szabadságpárt - PVV (Partij voor de Vrijheid)

Alapítva: 2006

Eszmeiség: konzervatív liberalizmus, liberális

konzervativizmus, euroszkepticizmus

Politikai elhelyezkedés: jobboldal

Parlamenti jelenlét: 2006 óta

Tagság nemzetközi szövetség(ek)ben: -

EP- frakció: -

Hivatalos színe(i): piros, fehér, kék

Weboldal: <http://www.pvv.nl>

A PVV 2006- ban az ötödik legnagyobb parlamenti párttá vált Hollandiában, kilenc parlamenti képviselői hellyel rendelkezik. Erőteljes euroszeptizmus jellemzi a pártot, 2005-ben fontos szerepe volt az Európai Unió Alkotmánya elleni kampányban. Mereven elutasítja az újabb országok, főként Törökország csatlakozását.

Zöld Baloldaliak - GL (Groen Links)

Alapítva: 1989

Eszmeiség: zöldpolitika

Politikai elhelyezkedés: baloldal

Parlamenti jelenlét: 1989 óta

Tagság nemzetközi szövetség(ek)ben: Globális Zöldek (Global Greens), Európai Zöldek (EGP)

EP- frakció: Európai Zöldek/ Európai Szabad Szövetség (EGP/EFA)

Hivatalos színe(i): zöld, piros

Weboldal: <http://www.groenlinks.nl>

A párt népszerűsége 1998-ban ugrásszerűen megnőtt, 2007-ben 11 képviselője van jelen a parlamentben, ebből 7 az alsóházban. A Zöld Baloldaliak egy EP képviselői hellyel rendelkeznek. A párt támogatja az európai integrációt, de nem ért egyet az EU jelenlegi politikájával. Elutasítja a fegyveres erőszak alkalmazását.

Keresztény Unió - CU (Christen Unie)

Alapítva: 2001

Eszmeiség: kereszténydemokrácia

Politikai elhelyezkedés: jobboldal, balközép elemekkel

Parlamenti jelenlét: 2002 óta

Tagság nemzetközi szövetség(ek)ben: Európai Keresztény Politikai Mozgalom (ECPM)

EP- frakció: Függetlenség és Demokrácia (ID)

Hivatalos színe(i): kék

Weboldal: <http://www.christenunie.nl>

A párt 2006-ban megduplázta képviselői helyeinek számát, és csatlakozott a IV. Balkenende kabinethez. Tíz képviselőjük van jelen a nemzeti parlamentben, ebből hat a Második Kamarában és négy az Első Kamarában. Erőteljes EU szkeptizmus jellemzi a pártot, egy EP képviselővel rendelkezik.

Demokraták 66- D66 (Democraten 66)

Alapítva: 1966
Eszmeiség: radikális demokratizmus/progresszív liberalizmus
Politikai elhelyezkedés: balközép
Parlamenti jelenlét: 1967 óta
Tagság nemzetközi szövetség(ek)ben: Liberalista Internacionálé, Európai Liberálisok Demokrata és Reformpártja (ELDR)
EP- frakció: Liberálisok és Demokraták Szövetsége Európáért (ALDE)
Hivatalos színe(i): zöld
Weboldal: <http://www.d66.nl>

A párt 1994-ben addigi legjobb eredményét érte el, 2002 óta egyre csökken támogatottsága. Jelenleg egy hellyel bír az Európai Parlamentben és ötten a nemzeti parlamentben. Hollandia pártjai közül a D66 támogatja leginkább az európai integrációt, elsősorban a bevándorlás, a környezetvédelem és a külpolitika terén sürgeti az együttműködést.

Párt az Állatokért - PvdD (Partij voor de Dieren)

Alapítva: 2002
Eszmeiség: állatok jogai, állatok jólléte
Politikai elhelyezkedés: balközép
Parlamenti jelenlét: 2006 óta
Tagság nemzetközi szövetség(ek)ben: -
EP- frakció: -
Hivatalos színe(i): sötétzöld
Weboldal: www.partijvoordedieren.nl

A Párt az Állatokért a világ első olyan parlamenti hellyel rendelkező pártja (három hellyel bírnak), amely elsődlegesen az állatok jogaiért küzd.

Megújult Politikai Párt - SGP (Staatkundig Gereformeerde Partij)

Alapítva: 1918

Eszmeiség: konzervativizmus
Politikai elhelyezkedés: jobboldal
Parlamenti jelenlét: 1922 óta
Tagság nemzetközi szövetség(ek)ben: -
EP- frakció: Függetlenség és Demokrácia (ID)
Hivatalos színe(i): kék, narancssárga
Weboldal: www.sgp.nl

A párt támogatottsága megalakulása óta mindvégig alacsony volt, ennek ellenére ellenzékként folyamatosan jelen van a parlamentben, jelenleg három parlamenti és egy EP hellyel rendelkezik. Az Európai Uniótól hatékonyabb működést vár a gazdaság, a környezetvédelem és az infrastruktúra területén. Támogatja Hollandia NATO tagságát, illetve a szervezet bővítését.

Független Felsőházi Frakció - OSF (Onafhankelijke Senaatsfractie)

Alapítva: 1995
Eszmeiség: -
Politikai elhelyezkedés: független
Parlamenti jelenlét: 1995 óta
Tagság nemzetközi szövetség(ek)ben: -
EP- frakció: -
Hivatalos színe(i): kék, piros, fehér
Weboldal: www.osf.nl

Az OSF, amely több tartományi pártból tevődik össze, jelenleg egy felsőházi képviselővel rendelkezik a parlamentben.

Átlátható Európa (Europa Transparent)

Alapítva: 2004

Észmeiség: -

Politikai elhelyezkedés: független

Parlamenti jelenlét: csak Európai Parlament - 2004 óta

Tagság nemzetközi szövetség(ek)ben: -

EP- frakció: Európai Zöldek/ Európai Szabad Szövetség (EGP/EFA)- függetlenként

Hivatalos színe(i): narancssárga, szürke

Weboldal: www.euopatransparant.nl

A párt két EP hellyel bír. Egyértelmű célkitűzésük, hogy az uniót minél átláthatóbbá tegyék – és amint ezt a célt eléri, szeretnék saját pártjukat felszámolni -, és a korrupciók, csalások számát minimalizálják az Európai Unióban. (**Moldován Katalin**)

Források:

Kardos József- Simándi Irén: *Európai politikai rendszerek* . Osiris Kiadó, Budapest, 2004

www.wikipedia.org

www.euvonal.hu

+ felsorolt pártok honlapjai (pártoknál megjelölve)